

Monumentnummer*: 527854

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 december 2004
Kadaster deel/nr 82928/66

*Woonplaats** Amsterdam *Gemeente** Amsterdam *Provincie** Noord-Holland

Locatiennaam Amsterdam *Locatieomschrijving* Amsteldijk bij 108 H, Oudzuid

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amsterdam	V			12765
Amsterdam	V			9779
Amsterdam	V			11953
Amsterdam	V			10030
Amsterdam	V			12161

*Omschrijving***

Inleiding

Vaste BRUG over het Amstelkanaal (nr. 400, de 'P.L. Kramerbrug') met langs het Amstelkanaal twee huisjes voor het GEB en de afdeling 'Bepantingen' van de Dienst Publieke Werken, gebouwd naar een ontwerp van P.L. Kramer uit 1917. In 1921 werd de bouw voltooid. De verkeersbrug ligt op de radiaalroute die vanuit het zuiden langs de Amstel naar het centrum van de stad voert. Daarnaast is de brug een belangrijke verbinding tussen Berlagés Plan Zuid en de oude stad. De constructie van deze vaste brug werd -zoals gewoonlijk bij Kramers bruggen- ontworpen door de Afdeling Bruggen van de Dienst Publieke Werken. Het beeldhouwwerk, uitgevoerd door Hildo Krop, refereert aan de zee, waaraan de stad haar welvaart te danken had en aan de historie van de stad. Uitgebeeld zijn zeedieren als zeerobben en -honden en paalwormen. De geschiedenis van de stad wordt verbeeld door de figuur van Gijsbrecht van Amstel en het Koggeschip. Het smeedwerk van de balustrade lijkt geïnspireerd op de golven van het water en de tuigage van schepen. De architectonische vormgeving van de brug is in de stijl van de Amsterdamse School.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

Brug 400 is een vaste balkbrug met drie onderdoorvaarten (respectievelijk 4, 10 en 4 meter), de constructie uitgevoerd in staal en beton, de architectonische vormgeving in baksteen (kruisverband) en smeedijzer en het bouwbeeldhouwwerk in graniet. Aan de Amstelzijde hebben de gemetselde en van rollagen voorziene borstweringen, waarvan het metselwerk doorloopt in de kademuren op de uiteinden halfronde uitbouwen, voor een goed uitzicht over de rivier. De golvende rand van de halfronde uitbouw loopt over in het reliëf van een zeerob. De borstwering tussen de zeerob en de smeedijzeren balustrade heeft granieten blokken in de rollaag. Aan de buitenkant van de halfronde balkons sluit een zwaar, eenvoudig houten hekwerk aan. Op de doorgetrokken landhoofden en pijlers, waaraan de balustrade is opgehangen, reliëfs van paalwormen en zeehonden. De smeedijzeren balustrades tussen de doorgetrokken pijlers suggereren een krachtenverloop in de horizontalen en verticalen, waarbij de onderrand aan de bovenrand lijkt te zijn opgehangen. Het krachtenverloop van de balustrade naar het wegdek verloopt via decoratief opengewerkte smeedijzeren figuren. De patronen zijn golvend en getand. De vleugelmuren aan de kant van het Amstelkanaal zijn op dezelfde manier behandeld als de kademuren aan de Amstelzijde.

De huisjes hebben een hexagonale plattegrond met getand metselwerk op de hoeken en kantsteens gemetseld sierverband, deels in reliëf. De cementen kap loopt over de rand met op de hoeken lobben in drie lagen. Onder het kantsteens metselwerk, deels in reliëf, bevinden zich zware kozijnen met ingezwenkte bovendorpels en eenvoudige, golvende ijzeren roosters. De toppen van de huisjes hebben een ornament in de stijl van de Amsterdamse School. Tegen de huisjes is een siersmeedijzeren hekje geplaatst.

Waardering

De naar de ontwerper genoemde P.L. Kramerbrug met bijbehorende brugwachtershuisjes uit 1921 is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als kenmerkend voorbeeld van een expressionistisch vormgegeven verkeersobject uit de vroege twintigste eeuw, alsook vanwege het rijke bouwbeeldhouwwerk van Hildo Krop en de verkeertechnische betekenis in Berlagés Plan Zuid van Amsterdam. Tevens is de brug van belang als beeldbepalend element in de reeks verbindingen over het Amstelkanaal en Amstel en wegens de stilistische samenhang met de omringende woonblokken. De brug is gaaf in hoofdvorm en in onderdelen.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Brug(C)

Functie

Verkeersbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument